

مفاهیم پدافند غیر عامل در اماکن و تاسیسات نظامی، غیر نظامی

مؤلف:

فرهاد کاویانی نیا

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۱

سرشناسه	:	کاوایانی‌نیا، فرهاد، ۱۳۴۸
عنوان و نام پدیدآور	:	مفاهیم پدافند غیر عامل در اماکن و تاسیسات نظامی، غیرنظامی/مولف فرهاد کاویانی‌نیا.
مشخصات نشر	:	تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	:	۴۹۵ ص: مصور (رنگی)، جدول، نمودار (رنگی).
شابک	:	۱۳۵۰۰۰ ریال ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۵-۰۰۹-۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۴۹۱-۴۹۵.
موضوع	:	دفاع غیر نظامی Civil defense امنیت ملی -- ایران National security-- Iran
شناسه افزوده	:	ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شناسه افزوده	:	Iran. Army. Command & Staff university. Dafoos Publisher
رده بندی کنگره	:	UA۹۲۶
رده بندی دیویی	:	۳۶۳/۳۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۰۲۵۱۲۶
اطلاعات رکورد	:	فیپا
کتابشناسی	:	

عنوان: مفاهیم پدافند غیر عامل در اماکن و تاسیسات نظامی، غیرنظامی

مؤلف: فرهاد کاویانی‌نیا

صفحه آرای: حسین بیگدلی شاد

طراح روی جلد: علی ناصری

ناشر: انتشارات دافوس

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۴۹۵

تاریخ نشر: ۱۴۰۱

چاپ اول

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۱,۳۵۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، انتشارات دافوس

www.casu.ac.ir

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۷۰۴۸۶ - ۶۶۴۱۴۱۹۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلف می‌باشد.

کلیه حقوق برای محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

۱۵.....	فصل اول تعاریف مفاهیم ، واژه ها و اصطلاحات
۲۸.....	مکان یابی
۳۱.....	فصل دوم پدافند غیر عامل پوشش، استتار، اختفا، فریب، پراکندگی و استحکامات
۳۲.....	پوشش به عنوان پدافند غیر عامل
۳۶.....	فرق مابین استتار و اختفاء
۴۰.....	انواع مواد استتار
۴۶.....	پلاکت
۵۳.....	بهره گیری از روئیدنی ها برای استتار و اختفاء و پوشش
۵۹.....	بهره گیری از همگون سازی با محیط برای استتار
۵۹.....	استفاده بهینه از امکانات پدافند غیر عامل
۶۱.....	رعایت استتار و اختفاء در پدافند در سطح
۷۷.....	بهره گیری از ماکت تجهیزات برای فریب دشمن
۸۵.....	کاربرد جنگ افزارهای توپخانه در جنگ شهری
۹۷.....	فصل سوم پدافند غیر عامل اهمیت، ملزومات و نگرش فن آورانه
۱۰۷.....	پیشینه تحقیق و تاریخچه پدافند غیر عامل
۱۱۲.....	پدافند غیر عامل در ایالات متحده امریکا
۱۱۴.....	تاریخچه پدافند غیر عامل در ایران
۱۱۷.....	اهداف دفاع غیر عامل
۱۱۹.....	طبیعت و دفاع غیر عامل
۱۲۹.....	آشنایی با تهدیدات فناوری محور و پایش آن ها
۱۳۰.....	اصول و شناسایی دوربین های حرارتی (مادون قرمز)
۱۳۲.....	پنجره اتمسفری
۱۳۴.....	بخش اپتیک یا اپتو مکانیک
۱۳۵.....	تصویر بردارهای نسل اول
۱۳۶.....	تصویر بردارهای نسل دوم
۱۳۶.....	تصویر بردارهای نسل سوم
۱۳۸.....	سلاح های غیر کشنده
۱۴۸.....	هدف از تولید تسلیحات غیر کشنده
۱۴۹.....	سلاح های گرافیتی
۱۵۳.....	جنگ عراق

۱۵۷	نیروگاه‌های برق و خطوط انتقال
۱۶۳	رابطه انتشار امواج با فرکانس آن
۱۶۳	خصوصیات انتشاری امواج الکترومغناطیسی
۱۶۶	مدولاسیون
۱۶۹	رادار و ارتباط آن با امواج الکترومغناطیسی
۱۸۱	تشریح تاکتیکی بمب‌های الکترومغناطیسی
۱۹۰	بمب‌های هسته‌ای
۲۰۲	جنگ خلیج فارس
۲۵۰	سنسورها
۲۶۹	جنگ الکترونیک
۲۷۲	اقدامات ضد الکترونیک ECM
۲۷۵	انواع فریب
۳۰۲	انهدام
۳۱۱	جنگ سایر
۳۱۴	آشنایی با پهپاد (پرنده هدایت پذیر از دور)
۳۲۶	تعریف جنگ روانی
۳۸۷	بمب نوترونی
۳۹۱	پدافند در برابر بمب گرافیتی
۳۹۶	تغییر فناوری ساخت نیروگاه‌های جدید
۳۹۸	پدافند در برابر بمب‌های الکترومغناطیسی
۴۰۸	فیلترینگ خطوط توان
۴۱۵	تأثیرات بمب‌های الکترومغناطیسی
۴۱۶	پدافند غیرعامل در مقابل سلاح‌های کشتار جمعی
۴۲۳	پدافند در مقابل تک‌های میکروبی
۴۲۶	پدافند در مقابل تک‌های هسته‌ای
۴۳۱	موقعیت پناهگاه‌های حفاظتی ش.م.ه.
۴۵۹	اکسس (EXESS)
۴۶۸	ضد ضد فریب
۴۸۹	الگوی مفهومی پدافند غیرعامل
۴۹۰	منابع

پیشگفتار:

واژه "تهدید" به پدیده‌ای اطلاق می‌گردد که توانایی برهم زدن تعادل سیستم یک کشور را (در ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و نظامی) داشته باشد و ثبات و امنیت را در آن کشور به خطر می‌اندازد.

تهدید در نگرش سلبی مبتنی بر زور بوده و دارای جنبه سخت‌افزاری و مصادیق عینی است، حال آنکه در نگرش ایجابی، تهدیدات بر مبنای تصورات و برداشتهای ذهنی بوده و دارای جنبه نرم‌افزاری می‌باشند. تهدید اساساً بیش از آنکه موضوع شناخت باشد، موضوع تعریف و باز تعریف است، به بیان دیگر می‌توان از پدیده‌ای واحد که "تهدید" پنداشته می‌شود، تعاریف و برداشت‌های مختلف و گاه متضادی را به تصویر کشید. به طور مثال آنچه که در نظر یک نخبه‌ی سیاسی تهدید تعریف می‌شود، لزوماً در نظر دیگر نخبگان درک همگون و مشابهی ندارد و یا در حالیکه واژه تهدید در متون سیاسی و امنیتی به معنای توانایی‌ها، نیات و اقدامات دشمنان بالفعل و بالقوه برای ممانعت از دستیابی خودی به علایق و مقاصد امنیت ملی تعریف شده، در دیدگاه اطلاعاتی از آن به نیرو یا فعالیتی که منافع یک ملت بکار می‌گیرد، تعبیر گردیده و از نقطه نظر نظامی (که اساس این پژوهش را تشکیل می‌دهد) یک تهدید همواره در پیکره نیروی نظامی کشور دیگر تصویر می‌شود و می‌توان در یک نگرش فراگیر، نهایت و هدف غایی هر تهدید نظامی را اشغال مرئی و یا نامرئی کشور هدف دانست. تاریخ همیشه نشان داده است چنانچه این هدف (اشغال) از طریق دیگر روشهای تهدید عملی نشود، جنگ به عنوان ابزار کارآمد نهایی مورد توجه بوده، هست و خواهد بود. با توجه به این مطالب ضرورت دارد پدیده تهدید و دیدگاه‌های مختلفی که در باورها، ادیان و آئین‌ها در خصوص آن وجود دارد، به عنوان گامی مهم مورد توجه و شناخت قرار گرفته، تا بتوان لزوم دفاع در برابر آن را به اثبات رساند به طور کلی می‌توان گفت موضوع پدافند غیرعامل قدمتی به اندازه‌ی تاریخ زندگی بشر دارد. انسان‌های اولیه برای در امان ماندن از تهاجم حیوانات وحشی و دیگر دشمنان خود و همچنین برای کاستن از نگرانی‌ها به غارها، بالای درختان و دیگر مأمن‌های طبیعی پناه می‌بردند. با شکل‌گیری تمدن‌های اولیه در جهان که با وقوع جنگ همراه بود، انسان‌ها اصول اولیه‌ی پدافند غیرعامل را به صورت جوشن و سپر برای حفاظت انفرادی و برج، بارو، قلاع محکم و مرتفع برای تأمین امنیت گروهی به صورت گسترده‌ای رواج دادند. وجود خندق در اطراف شهرها و

ایجاد دروازه های مستحکم برای پیشگیری از حملات غافلگیرانه ی دشمن در تمام نقاط جهان امری رایج بود. (موحدی نیا، ۱۳۸۶، ص ۱)

در جریان هجرت پیامبر عظیم الشان اسلام نیز خداوند متعال با استفاده از شگردهای اختفاء و قریب که از اصول پدافند غیرعامل است، مانع از دسترسی کفار قریش به ایشان گردید. (اسکندری ۱۳۹۰، ص ۲۱)

استفاده از عوارض طبیعی برای جلوگیری از دسترسی دشمن نیز یکی از اصول همواره مد نظر پدافند غیرعامل است که حضرت امیرالمؤمنین "ع" در نامه ی ۱۲ نهج البلاغه می فرمایند:

آن گاه که در میدان جنگ در مقابل دشمن قرار گرفتید می باید قرارگاه شما در دامنه ی کوه ها، تپه ها و یا در کنار رودها باشد تا پوشش و حفاظ شما گردد و شما را از دشمن نگرهبانی کند. در صدر اسلام نیز با تکیه بر این اصول، غزوه ی احد با اتکا بر ارتفاعات و گماشتن نگهبانان در نقاط نفوذ و غزوه ی خندق با حفر گودال پیرامون مدینه طرح ریزی شد، تجارب حاصله از جنگ های گذشته خصوصاً هشت سال دفاع مقدس، جنگ ۴۳ روزه ۱۹۹۱ متحدین علیه عراق (جنگ اول خلیج فارس)، جنگ ۱۱ هفته ای سال ۱۹۹۹ ناتو علیه یوگسلاوی، جنگ اخیر امریکا و انگلیس علیه عراق موید این نظر است که کشور مهاجم جهت در هم شکستن اراده ملت و توان اقتصادی، نظامی و سیاسی کشور مورد تهاجم با اتخاذ استراتژی انهدام مراکز ثقل، توجه خود را صرف بمباران و انهدام مراکز حیاتی و حساس می نماید. انجام اقدامات دفاع غیرعامل، در جنگ های ناهمطراز امروزی در جهت مقابله با تهاجمات خصمانه و تقلیل خسارت ناشی از حملات هوایی، زمینی و دریایی کشور مهاجم، موضوعی بنیادی است که وسعت و گستره آن تمامی زیرساخت ها و مراکز حیاتی و حساس نظامی و غیرنظامی، سیاسی، ارتباطی، مواصلاتی نظیر بنادر، فرودگاه ها، و پل ها، زیر ساخت های محصولات کلیدی نظیر پالایشگاه ها، نیروگاه ها، مجتمع های بزرگ صنعتی، مراکز هدایت و فرماندهی و جمعیت مردمی کشور را در برمی گیرد تا حدی که حفظ امنیت ملی و اقتصادی، شکست ناپذیری در جنگ، به نحو چشمگیری وابسته به برنامه ریزی و ساماندهی همه جانبه در موضوع حیاتی دفاع غیرعامل می باشد.^۱ در دنیای امروز که در آن، تکنولوژی و علوم لحظه به لحظه در حال کشف و تولید نوآوری است، زندگی بشر، نوع

^۱ نشریه پدافند غیرعامل، شماره یک- قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص) معاونت پدافند غیر عامل ۱۳۸۳

جنگ ها و مبارزات آن نیز تغییر یافته است. جنگ ها به سمت الکترونیکی و کوتاه شدن زمانی اما با خسارات و تلفات زیاد اقتصادی حرکت کرده است. طوری که شروع و پایان یک درگیری ممکن است به ماه یا هفته نیز به درازا نکشد، اما اثرات و نتایج همان جنگ های طولانی مدت را داشته باشد. امروزه با بهره گیری از امواج الکترومغناطیسی و نوری که عمده ترین نقش را در سامانه های اطلاع رسانی و هوشمند شدن تسلیحات ایفاء می کنند موجب شده که در عملیات نظامی سلاح ها نقش مهم تری ایفاء کرده و محاسبات انسانی و خطاهای ناشی از آن به حداقل برسد. از جمله این پیشرفت ها در زمینه سلاح های هدایت شونده می باشد که توانسته خطاهای ناشی از هدف گیری انسانی را تقریباً به صفر برساند. این سلاح ها که از بمب های هدایت شونده تا موشک ها و دیگر تجهیزات را شامل می شود، باعث شده که علاوه بر افزایش دقت افراد، دقت شلیک و انهدام تجهیزات نیز افزایش پیدا کند و در زمان و هزینه ها نیز صرفه جویی شود. با توجه به مطالب مذکور لزوم استفاده و بکارگیری از این سلاح ها در جنگ های کنونی امری غیر قابل اجتناب است. لذا جنگ ها با پیشرفت فن آوری و بکارگیری تسلیحات مدرن و هوشمند، ماهیت پیچیده تر و مخربتری بخود گرفته و هر روزه در گوشه ای از جهان شاهد کشتار انبوه مردم و تخریب و انهدام منابع و سرمایه ها و زیر ساخت های ملی آنها در اثر بمباران ها و انبوه آتش ویرانگر دشمنان بوده و این روند، متوقف نشده و ادامه خواهد یافت. سرزمین ایران اسلامی، از دیرباز به دلایل مختلف از جمله: طمع ورزی و روحیه سلطه گری فرمانروایان، اختلافات ارضی و مرزی با همسایگان، اعتقادات مذهبی، موقعیت ژئوپلیتیکی، وجود منابع معدنی و... آماج تهاجم بیگانگان بوده و بواسطه دلایل اشاره شده احتمال تکرار وقایع تاریخی مشابه امری محال به نظر نمی رسد. پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی، شدت و دامنه تهدیدات از انواع مختلف نرم، نیمه سخت و سخت بر علیه نظام جمهوری اسلامی ایران اهمیت بیشتری یافته و امنیت ملی ساکنان این مرز و بوم را با خطرات فراوانی مواجه نموده است لذا ضرورت دارد قبل از هر گونه اقدامی دولت مردان جمهوری اسلامی ایران و مسئولین سازمان ها و نهادهای وابسته به آن که نیروهای مسلح و خصوصاً ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز جزو آنها محسوب می شوند، درصدد ممانعت از آسیب پذیری ملت و زیر ساخت های دفاعی ایران اسلامی برآمده و نیز، روحیه ستیزه جویی و میل به تهاجم را در اذهان دشمنان منطقه ای و فرا منطقه ای که بر علیه مردم این مرز و بوم، نیات پلیدی در سر می پروراند از بین ببرند و در صورت نیاز در زمان و مکان مناسب با اقدامات آفندی

طرح ریزی شده، دشمنان بالفعل و بالقوه خود را نابود ساخته و امنیت و آرامش را به ملت شریف ایران هدیه نمایند.

در راستای دستیابی به این مهم، راه کارهای گوناگونی وجود دارد که متناسب با نوع تهدید می بایست آن ها را به کار بست، لیکن در حیطه تهدیدات نظامی که مقابله با آن در حوزه وظایف نیروهای مسلح بخصوص آجا و همچنین نزاجا می باشد، در صورت بروز تهاجم نظامی توسط نیروهای فرا منطقه ای هیچ راه کاری کارآمدتر از طرح ریزی و اجرای پدافند غیر عامل توسط یگان های نزاجا، که مانع از آسیب پذیری کارکنان، تجهیزات و تاسیسات در برابر جنگ افزارهای دشمن می شود، نخواهد بود. در این پژوهش نیز در نظر است با ارائه الگوی پدافند غیر عامل برای یک تیپ کامل بستر لازم را جهت حفظ و حراست جان کارکنان، اماکن و تاسیسات، تجهیزات و ادوات سازمانی فراهم آورده و مانع از بروز تلفات انسانی و ضایعات در بخش تجهیزات و اماکن ناشی از حملات دشمن شویم.

لازم به ذکر است که به رغم اشاره به اماکن و تاسیسات، در این کتاب تاکید زیادی بر محل های عمومی و تخصصی یک کشور نموده جنگ های دو دهه اخیر در بیشتر مناطق جهان، خصوصا در منطقه خاورمیانه خاصه در دو کشور افغانستان و عراق، تحلیل های صورت گرفته بیانگر این واقعیت است که نیروی مهاجم فرمانطقه ای با تشکیل ائتلافات سیاسی - نظامی و تکیه بر فناوری های نوین خود خصوصا در عرصه تسلط بر فضا و بهره برداری از قابلیت فناوری سنجش از راه دور و همچنین در زمینه بکارگیری سلاح و تجهیزات مدرن هوایی - دریایی و زمینی سعی داشته با توسل به اقدامات به ظاهر انسان دوستانه و ادعاهای دروغین، همچون مبارزه با تروریسم، ضمن ایجاد تسلط نظامی و بدنبال آن وسعت بخشیدن به سیطره سیاسی خود در منطقه؛ نظام نوین جهانی را به عنوان یک جایگزین برای نظام دوقطبی پیشین (دوران جنگ سرد) مطرح و خود را به عنوان راس هرم نظام جهانی جدید معرفی نماید.، در بررسی جنگ های دهه اخیر در افغانستان و عراق و بدنبال آن اشغال نظامی این کشورها توسط مهاجمین به سرکردگی ایالات متحده آمریکا، تفاوت فاحشی در سطح فناوریهای نظامی - دفاعی در اختیار نیروهای مهاجم و مدافع از یک طرف و اختلاف در طرز و شیوه جنگیدن متفاوت با شیوه های پیشین نیروهای مهاجم از طرف دیگر؛ مدافعین را به این واقعیت غیر قابل اجتناب واقف نموده است که دفاع در برابر چنین تهاجمی مستلزم طرح ریزی تاکتیک و تکنیک ها در قالب عملیات ناهمطراز بوده و با توسل جستن به چنین

تفکری قطعا می‌توان لطافت و تلفات موثری به نیروهای مهاجم وارد نمود، با توجه به تجارب جنگ‌های سده‌های گذشته در جهان، خصوصا دو جنگ جهانی اول و دوم؛ جنگ ویتنام، جنگ‌های اعراب و اسرائیل و ...؛ از جمله ضروری‌ترین اقدامات حیاتی از سوی هر نیروی مدافع در برابر نیروهای مهاجم، حفظ جان نیروی انسانی و حراست از سلاح و تجهیزات و دیگر ادوات جنگی در زمان درگیری بشمار رفته که بهره‌گیری از پدافند غیر عامل به عنوان یک تاکتیک پذیرفته شده و قابل دسترس در ارتش‌های کشورهای جهان بشمار می‌رود. آنچه هم‌اکنون این تاکتیک را برای نیروهای مدافع خودی در مقابل نیروهای مهاجم به سرکردگی ایالات متحده آمریکا با مشکل اساسی مواجه نموده است؛ اختلاف سطح فناوریهای در اختیار نیروهای مهاجم در مقابل فناوریهای در دسترس نیروهای مدافع (خودی) بوده و از آن مهمتر ناکارآمدی شیوه‌های به کارگیری بعضی از اصول پدافند غیر عامل و فقدان یک الگوی کارآمد پدافند غیر عامل در مقابل تهاجم نیروهای مهاجم می‌باشد، هم‌اکنون با توجه به تهدیدات فراروی نژا از سوی دشمن فرامتنقه ای که اجرای عملیات را در محیط ناهمطراز اجتناب ناپذیر می‌نماید، دسترسی به یک الگوی پدافند غیر عامل مناسب و متناسب با توانمندی بومی برای نیروهای خودی، می‌تواند زمینه مناسبی را جهت مقابله با تهدیدات موجود فراهم آورده و مشکل پیش روی را مرتفع نماید. پدافند غیر عامل، یگانهای رزمی را در برابر حملات متکی بر فناوری‌های نوین هوایی، زمینی و دریا پایه ای دشمن فرا منطقه ای به گونه ای محافظت می نماید که ضمن حفظ آمادگی رزمی و کاهش آسیب پذیری‌ها، توان اجرای ماموریت توسط آنان را ممکن سازد؟

جنگ یکی از عناصر پایدار تاریخ بشری است، به طوری که جامعه‌شناسان آن را به عنوان یک پدیده و واقعیت اجتماعی قلمداد نموده‌اند. بشریت در طول ۵ هزار سال تاریخ تمدن خود ۱۴ هزار جنگ را دیده و در این جنگ‌ها بیش از ۴ میلیارد انسان جان باخته‌اند. گفتنی است در طول چند هزار سال تمدن بشری صرفا ۲۶۸ سال بدون جنگ و مناقشه بوده، در طی ۴۵ سال (از سال ۱۹۴۵ تا ۱۹۹۰) در کره زمین فقط ۳ هفته بدون جنگ بوده و اکثر این جنگ‌ها در کشورهای جهان سوم به وقوع پیوسته است.

در قرن بیستم بیش از ۲۲۰ جنگ به وقوع پیوسته و بیش از ۲۰۰ میلیون تلفات انسانی داشته است. میهن اسلامی ما نیز طی سالیان گذشته شاهد چهار جنگ مهم (جنگ تحمیلی، جنگ اول خلیج فارس، جنگ افغانستان و جنگ آخر آمریکا و انگلیس علیه عراق) بوده است و وقوع مناقشات و

جنگ‌های دیگری با اهداف ژئوپلتیک، مهار، محاصره و مقابله با انقلاب اسلامی جزء اهداف راهبردی استکبار جهانی می‌باشد.

تجارب حاصله از جنگ‌های گذشته خصوصاً هشت سال دفاع مقدس، جنگ ۴۳ روزه سال ۱۹۹۱ متحدین علیه عراق (جنگ اول خلیج فارس)، جنگ ۱۱ هفته‌ای سال ۱۹۹۹ ناتو علیه یوگسلاوی، جنگ اخیر امریکا و انگلیس علیه عراق موید این نظر است که کشور مهاجم جهت در هم شکستن اراده ملت و توان اقتصادی، نظامی و سیاسی کشور مورد تهاجم با اتخاذ استراتژی انهدام مراکز ثقل؛ توجه خود را صرف بمباران و انهدام مراکز حیاتی و حساس می‌نماید.

انجام اقدامات دفاع غیرعامل، در جنگ‌های نامتقارن امروزی در جهت مقابله با تهاجمات خصمانه و تقلیل خسارت ناشی از حملات هوایی، زمینی و دریایی کشور مهاجم، موضوعی بنیادی است که وسعت و گستره آن تمامی زیرساخت‌ها و مراکز حیاتی و حساس نظامی و غیرنظامی، سیاسی، ارتباطی، مواصلاتی نظیر بندر، فرودگاه‌ها، و پل‌ها، زیر ساخت‌های محصولات کلیدی نظیر پالایشگاه‌ها، نیروگاه‌ها، مجتمع‌های بزرگ صنعتی، مراکز هدایت و فرماندهی و جمعیت مردمی کشور را در برمی‌گیرد، تا حدی که حفظ امنیت ملی و اقتصادی، شکست‌ناپذیری در جنگ، به نحو چشمگیری وابسته به برنامه‌ریزی و ساماندهی همه‌جانبه در موضوع حیاتی دفاع غیرعامل می‌باشد.

نگرشی تحقیقی به آمار و سوابق ثبت شده جنگ‌های گذشته موید این موضوع می‌باشد که به علل وجود شکاف فناوری بین تسلیحات مدرن آفندی هوایی دشمن و تسلیحات پدافند هوایی خودی، آسیب‌پذیری سامانه‌های پدافند هوایی در برابر جنگ الکترونیک، غافلگیر شدن این سامانه‌ها در برابر هواپیماهای تهاجمی و موشک‌های کروز و بالستیک، پرتاب موشک از ماوراء برد جنگ افزارهای پدافند هوایی، فقدان سلاح‌های ضد موشک، اهداف حیاتی و حساس موجود را در صورت نبود و یا ضعف اقدامات دفاع غیرعامل به هدف‌های ساده و آسانی برای هدف‌گیری موفق و سریع هواپیماهای حمله‌ور و تسلیحات آفندی دشمن تبدیل خواهد نمود.

جنگ‌ها با پیشرفت فناوری و بکارگیری تسلیحات مدرن و هوشمند، ماهیت پیچیده‌تر و مخرب‌تری به خود گرفته و هر روزه در گوشه‌ای از جهان شاهد کشتار انبوه مردم و تخریب و انهدام منابع و سرمایه‌ها و زیرساخت‌های ملی آن‌ها در اثر بمباران و انبوه آتش ویرانگر دشمنان بوده و این روند متوقف نشده و ادامه خواهد یافت.